

Brüssel, 28. juuli 2026
(OR. en)

12052/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0223 (NLE)

AELE 67
FL 35
ISL 45
N 71
MI 797
ENV 970
FISC 263

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. juuli 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 402 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokolli nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega (Rahaline toetus SPIMile)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 402 final.

Lisatud: COM(2026) 402 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.7.2026
COM(2026) 402 final

2026/0223 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokolli nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega

(Rahaline toetus SPIMile)

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokollide nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatud vastuvõtmisega

2. ETTEPANEKU TAUST

1.1. EMP leping

Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) on EMP kodanikele ja ettevõtjatele tagatud võrdsed õigused ja kohustused siseturul. Sellega on ette nähtud nelja vabadust käsitlevate ELi õigusaktide kohaldamine kõigis 30s EMP riigis: ELi liikmesriikides, Norras, Islandil ja Liechtensteinis. Lisaks hõlmab EMP leping koostööd muudes olulistes valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalpoliitika, keskkond, tarbijakaitse, turism ja kultuur, mis koonduvad ühisnimetuse „kõrvalmeetmed ja horisontaalpoliitika“ alla. EMP leping jõustus 1. jaanuaril 1994. Liit koos liikmesriikidega on EMP lepingu osaline.

1.2. EMP ühiskomitee

EMP ühiskomitee vastutab EMP lepingu rakendamise eest. Tegemist on foorumiga, kus vahetatakse arvamusi EMP lepingu toimimise kohta. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja need on lepinguosalistele siduvad. ELi poolel vastutab EMP küsimuste koordineerimise eest Euroopa Komisjoni peasekretariaat.

1.3. EMP ühiskomitee kavandatav õigusakt

EMP ühiskomitees on kavas vastu võtta EMP ühiskomitee otsus (edaspidi „kavandatav õigusakt“), millega muudetakse EMP lepingu protokoll nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust.

Kavandatava õigusaktiga nähakse ette, et EMP lepingu protokolle nr 10 ja nr 31 ajakohastatakse ning nendega nähakse ette EMP EFTA riikide rahaline toetus SPIMi toimimiseks vajalike EMP süsteemide toimimisele, ning samal ajal inkorporeeritakse EMP ühiskomitee eraldi otsusega EMP lepingusse määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede¹ (SPIM), ja määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega².

Vastavalt EMP lepingu artiklitele 103 ja 104 muutub kavandatav õigusakt osaliste jaoks siduvaks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. oktoobri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega (ELT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon esitab nõukogule lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõu, et nõukogu võtaks selle vastu kui liidu seisukoha. Vastu võetud seisukoht tuleks esitada EMP ühiskomitees esimesel võimalusel.

Kuna lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõuga nähakse ette, et EMP lepingu protokolli nr 10 ja nr 31 ajakohastatakse ning nendega nähakse ette EMP EFTA riikide rahaline toetus SPIMi toimimiseks vajalike EMP süsteemide toimimisele, läheb otsus kaugemale sellest, mida saab pidada pelgalt tehnilisteks kohandusteks nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94³ tähenduses. Seetõttu peab liidu seisukoha vastu võtma nõukogu.

Käesolev otsus tuleb vastu võtta samal ajal, kui võetakse vastu eraldi otsus määruse (EL) 2023/956 (millega kehtestatakse süsiniku piirimeede)⁴ ja määruse (EL) 2025/2083 (millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega)⁵ inkorporeerimise kohta EMP lepingusse.

4. ÕIGUSLIK ALUS

1.4. Menetlusõiguslik alus

1.4.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud, et võib võtta vastu otsuseid, „millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁶.

1.4.2. Kohaldamine käesoleval juhul

EMP ühiskomitee on lepinguga ehk EMP lepinguga ettenähtud organ. Akt, mille EMP ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav õigusakt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

³ Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta (EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. oktoobri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega (ELT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁶ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

1.5. Materiaalõiguslik alus

1.5.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ja koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3 tehtava otsuse materiaaloiguslik alus sõltub eelkõige EMP lepingusse inkorporeeritava ELi õigusakti materiaaloiguslikust alusest.

Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaaloiguslik alus.

1.5.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna ühiskomitee otsusega nähakse ette, et EMP lepingu protokolle nr 10 ja nr 31 ajakohastatakse ning nendega nähakse ette EMP EFTA riikide rahaline toetus SPIMi toimimiseks vajalike EMP süsteemide toimimisele, ning samal ajal inkorporeeritakse EMP ühiskomitee eraldi otsusega EMP lepingusse määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede⁷ (SPIM), ja määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega,⁸ on asjakohane võtta käesolev nõukogu otsus vastu samal materiaaloiguslikul alusel, millele tugineb inkorporeeritav õigusakt. Seega on esildatud otsuse materiaaloiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

1.6. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna EMP ühiskomitee õigusaktiga muudetakse EMP lepingu protokolle nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokolle nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust, on asjakohane avaldada see õigusakt pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. oktoobri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega (ELT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokoll nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega

(Rahaline toetus SPIMile)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta,⁹ eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna leping¹⁰ (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) Kooskõlas EMP lepingu artikliga 98 võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu protokoll nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust.
- (3) EMP EFTA riigid peaksid rahaliselt toetama SPIMi toimimiseks vajalike süsteemide toimimist kogu EMPs sellise mehhanismi kaudu, mis luuakse samal ajal EMP ühiskomitee eraldi otsusega, millega ajakohastatakse EMP lepingu protokoll nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust.
- (4) Seetõttu tuleks EMP lepingu protokoll nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ning EMP lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) vastavalt muuta.
- (5) Seetõttu peaks liidu võetav seisukoht EMP ühiskomitees põhinema käesolevale otsusele lisatud otsuse eelnõul,

⁹ EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

¹⁰ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokoll nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) kavandatava muutmisega, põhineb käesolevale otsusele lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*